

som om bra tv just nu imiterar gammal fotokonst.

Inte någonstans i dag går det att finna ett modernt drama om blomstrande karriärer och sunda sexliv. Ingen gets off på pilates och pengar längre.

RICHARD AVEDON - SÖDER.

TRUE BLOOD - SÖDER.

Det som fotografer som Mathew B. Brady med sina bilder från inbördeskriget, Richard Avedon och hans skönheter på bensinstationen, samt i allra högsta grad Sally Mann – paradishängande skogar, nakna barn och ormar från djupaste södern – byggt hela karriärer på kryper in i bra tv nu. *True blood* tar steget fullt ut på den fuktiga parkeringsplats där truckerhorornas historia berättas i JT Leroy's *Sarah*.

Det är en gudsförgäten plats, Marthaville, som serien utspelar sig på. Djupt ner i träsket, för långt under jord för att moral ska ha kunnat ha letat sig dit. Ku klux klans-barnbarn dricker sig fulla på sött öl och tabasco, ormar slingrar sig i gräset och någon har uppenbarligen bitit i äpplet.

Det absolut mest raffinerande med den här nya HBO-produktionen med bland annat Oscarbelönade Anna Paquin (barnet i Jane Campions *Pianot*) är att samtidigt som det handlar om vampyrer är serien en supernytker kritik och gestaltning av ett Amerika i ekonomisk och social kris i allmänhet – och en direkt dialog med katastrofen Katrina i synnerhet.

Seriens söderkonnotationer, white trash-glömska, rasism, frånvändhet från demokratiska rättigheter som att rösta, är grunden som *True blood* vilar på.

Kalla mig grävande journalist, men det är ingen slump att den svarta kassörskan med alkad morsa sitter och läser Naomi Kleins *Chockdoktrinen* i det hopplösa vitvaruhuset innan hon säger upp sig, i seriens första scen.

Hon har fått nog. Det som händer här är helt sjukt säger hon. Hon har så rätt. Fukten från träsket har fått kanterna att krulla sig. Inget funk. Det är ett samhälle i upplösning. Som också bidrar till ofrivillig humor:

ALEXANDER SKARGÅRD?

__Jag ska säga till min baby papa när han kommer ut på från fängelset att han ska döda dig, säger hon till sin sorry ass chef.

__Nej snälla!

__För helvete, jag har ingen pojkvän, eller barn. Och han sitter inte i fängelse. Jävla rasist.

Att sedan *True blood* handlar om vampyrer gör faktiskt ingenting. (Alexander Skargård dyker upp som vampyren Eric och pratar svenska när han blir stressad!) Även porträttet av vampyrerna är nutidsorienterande och har referenser både till medborgarrättsrörelsen och dagens kapitalistiska klassamhälle. Det blir en fabel som utspelas i träskmarken där den där ätliga ramslöken och majssockret mjukar upp lukten, och insekterna smacker mot rutan. En ständig rötmånad.

Den här serien är mycket mer politisk än de andra kusarna i HBO-stallet någonsin varit. *Sopranos* i all ära. Till och med *The wire* skimrar med sin starka berättelse mer som en saga än som ett dokument om det USA som går åt helvete.

Grodorna kväker, folk har porrsex, i Marthaville är det alltid de sista dagarna i augusti. Och precis som hos den källa alla seriens metaforer kommer från, landet USA, skördar det deliriska tillståndet sina offer, allt är nästan hela tiden för sent. Precis som med klimatet, precis som med ekonomin. Precis som oläkbare trauman från Katrina. Det finns också en naturlig inneboende kritik mot vidskeplighet

och gudsfruktan, abortmotståndare, dödstraffsanhängare, Britney och K-fed och annan crazy shit. Vissa människor och vampyrer är inte lika mycket värda i denna några grader för varma värld.

Först Lil' Wayne och sedan det här. Södern är so hott right now.

___/CAROLINE RINGSKOG FERRADA-NOLI

TRUE BLOOD SÄNDS PÅ CANAL+.

MODE

UNDER DEN BULLIGA MASSAJKLACKEN

Det skulle kunna vara en hententafråga på modevetenskapen: "Diorvisning s/s 2009, vita benrangelkvinnor som stolpar runt i skor där klacken består av afrikanska fertilitetssymboler – dvs små kvinnofigurer med markerad rumpa och bröst. Analysera, 1 000 ord."

MASSAJKLACKAR, DIOR S/S 09.

Var skorna ett invecklat ett skämt? För jag fattar ärligt talat ingenting. Är det en naturlig användning av forntida religiösa symboler? Som klackar? Försöker John Galliano smyga in någon djupt ironisk kommentar om modevärlden i vårt undermedvetna?

Mest känns det som så menlöst dålig smak att resten av kollektionen fullständigt surnar i dess närhet. Skämtet är inte roligt, ironin inte tydlig, och om det är allvarligt menat – vad fan!? Vill man provocera, ta en jungfru Maria-figur i stället, då finns i alla fall en motståndare med gott om makt att skrika. Och rent estetiskt känns det snarare i närheten av de kvinnoformade borden på mjölkbaren i *A Clockwork orange*, än säg, Pradas skulpterade klackar från i våras. Galliano har tydligen

sagt att inspirationen till kollektionen var "tribal". Han måste vara inne på ungefär samma sak som det Din sko gjorde reklam för hela sommaren under beteckningen "Ethnic edition", det vill säga sandaler. Kanske förekom det några fransar där också. Lite Afrika sådär i allmänhet. Jag skulle gärna se en "ethnic edition" i form av plagg inspirerade av klädmönster hos Stockholms 30-åriga medelklass i traditionellt svala nordiska färger. Men just det, den finns ju redan, och så klart har den inte något med "etnisk" att göra.

BRA ETNO: JUNYA WATANABE S. / 09.

Samtidigt gillade jag, precis som alla andra, Junya Watanabes kollektion som visades i Paris någon dag efter Dior. Där blandade den japanske designern draperade klänningar och överdelar i traditionella västafrikanska tryck (som ibland nästan påminde om sådant man hittar hos Svenskt tenn) med mjukt sliten denim. Det var ickecyniskt och härligt på precis rätt sätt, och Cathy Horyn på New York Times kallade det "respektfullt".

Modevärlden har förstas aldrig varit främmande för att mer eller mindre respektfullt fnkamma resten av världen på mönster, klädtyper och former. Tur är väl det, om man som designer endast kunde förhålla sig till sin egen bakgrund hade det snart blivit slut på idéer. Dessutom är det tacksamt såhär i tider av upphovsrättsskydd och arméer av piratjagande jurister. Försök hitta mönstrens upphovskvinnor där ute på tygmarknaden och få dem att kräva en bit av kakan.

Det lär heller knappast dyka upp en surmulen företrädare för någon massajgrupp som tycker sig äga rätten till formen på Diorklackarna.

Tygerna Watanabe använde sig av är underbara i sin egen rätt, och blir än mer så när en begävd

designer använder dem för att göra vackra saker. Snarare än "etniska" eller "tribala" saker.

Världen är full av fantastiska textiltraditioner, och de förtjänar alla att användas mer kreativt än som slentrianexotisering eller urtvättade i form av exempelvis Odd Mollys "folklore".

___/AGNES AF GEIJERSTAM

FORM

UT MED DET GAMLA,
IN MED DET IGEN

Med en precision som får SJ att framstå som amatörer anländer SBB-tåget till Zürich HB medan spårvagnarna rusar förbi de till synes perfekta fasaderna på privatbankernas palats. Väststädade gator. Trimmade gräsmattor. Aldrig någon som går mot röd gubbe. Och alla dessa silverfärgade Mercedesbilar som står parkerade på rad.

En timme senare, och i kontrast till schweizisk precision, minimalism och neutralitet, sitter jag och dricker kaffe i ett kök ritat av Ettore Sottsass. Om man tröttnat på det som med Tom Wolfes ord beskrivits som "whiteness & lightness & leanness & cleanness & bareness & sparseness" så borde detta gula, rosa och rotfanerade kök kännas helt naturligt. Allt är till synes snett, pålimmat och ickefunktionellt.

LITE VÅL MYCKET SOTTASS?

Sottsass stil, med "extra allt", utkristalliserade sig redan i mitten på 60-talet. Redan då såg den i stort sett ut som vid det publika genombrottet med Memphisgruppen 1981 och fortsatte att göra så ända fram till hans död förra året. Tanken slår mig, att om det hade varit mitt hus (ära vare gud i höjden) som jag satt och drack kaffe i – skulle jag då slängt ut köket? Jag menar, en Sottsasslampa eller så vill man ju ha, men att leva där Sottsass tar över helt?

Alla må ha rätt till ett häftigt kök, som en etablerad tillverkare av budgetkök anser. Men faktum är att så fort kvadratmeterpriserna på bostadsrätterna i Stockholm visade sig ha en tendens att följa börsens branta fall så slutade telefonen ringa hos min kompiss Göran. Göran är en mycket skicklig snickare och tillika speciallist på köksinredningar. Alltid stressad av statistiska deadlines. Jul, midsommar, studentfrande, nyårsafton... Men plötsligt utan förvarning: inget att sysselsätta sig med.

De ekonomiska förutsättningarna får helt enkelt (precis som alltid) sätta ramarna för arkitektur och design. Så farväl till extra djupa diskbänkar och Bisazzamosaik, avlångt svart kakel, köksöar, tysk Bluhm-mekanik, ugnar i ståhöjd och rostfria detaljer. Kanske till och med slutet för hämtmat?

Tiden för flyttkaruseller, och för de flyttbara containrar, "Big Bags", vi sett i varenda gathörn, lär avstanna och lämna plats för eftertänksamhet. Vi får se fram emot mer strukturellt genomtänkta lösningar eller enkla personliga tillägg. Våga vara individuell utan Boffi. Eller ni kanske minns hur Comme des Garçons butik i London byggdes? Först ut med all inredning på gatan och sen in med samma skit igen. Fast huller om buller.

Blingblingen försvinner för att lämna plats åt recession chic. Den gamle KF-arkitekten Olof Thunström uttryckte saken lysande när han tog tegelstenarna från det nyss rivna huset och började nytt. "Detta skall banne mig bli det mest anspråkslösa huset som någonsin byggts"

Det är ingenting som säger att det ena är bättre än det andra. Bara annorlunda. Särskilt inte för människorna bakom. Thunström, eller Thunolle som han kallades, slängde sig ner från Katarinahissen strax efter pensionsåldern, en Stockholmsklenod som han själv ritat. Excentrikern Sottsass, alltid först på kontoret och med otaliga flumresor till Indien bakom sig, blev minst nittio år. Vad som dock alltid är bra är när tågen kommer och går i tid.

___/THOMAS EKSTRÖM